

Bon dia,

En primer lloc voldria saludar als representants institucionals que ens acompanyeu. Representants dels ajuntament de la Mancomunitat, de Tivissa, Pratdip i Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant i d'altres ajuntaments veïns, així com del món de la universitat, de diferents departaments de la Generalitat i d'institucions i mitjans que ens heu acompanyat en aquest procés.

A tot gràcies per ser avui aquí en aquest acte en que volem exposar el projecte de creació d'un centre de protonteràpia a l'antiga central nuclear Vandellòs 1.

La presentació l'hem dividit en tres petites intervencions. Una primera en la que us exposaré la gènesi i evolució del projecte. A continuació, Manel Artigues -cap de física mèdica de l'hospital Sant Joan de Reus- us explicarà breument què és la protonteràpia i, finalment el consultor Eduard Jiménez, ens exposarà l'estudi socioeconòmic sobre el que pot comportar la construcció d'aquest centre.

Per començar, m'agradaria comentar que la Mancomunitat que agrupa els municipis de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, Tivissa i Pratdip és una entitat que es va constituir fa més de 25 anys amb l'objectiu de cercar alternatives i oportunitats per aquest territori.

Un territori estretament depenent de la producció d'energia nuclear i que el 1989 va veure com tot aquest sistema que tenia tot tipus de bonances laborals, socials i econòmiques va entrar en crisi de forma sobtada i calia començar a treballar en aconseguir una diversificació econòmica del territori que permetés gaudir de noves oportunitats de futur no necessàriament vinculades a l'energia nuclear.

Amb aquesta voluntat de conèixer casos similars, casos d'èxit i de bones pràctiques, la primavera de 2016 la Mancomunitat va organitzar un viatge a Lubmin (antiga Alemanya democràtica) on l'any 1991 i en pocs mesos s'havia procedit al tancament sobtat d'una gran instal·lació nuclear que comptava amb 5 grups de 440 MW en funcionament i 3 més en previsió de construcció.

Quan al novembre del mateix 2016, les tècniques de la Mancomunitat van organitzar una jornada per exposar públicament aquesta experiència que havien conegut representants polítics, tècnics i empresarials del nostre territori, també es va aprofitar per presentar el treball de Fi de Grau (TFG) de l'alumne de l'Escola d'Arquitectura de la URV, Carlos Gozalvo, treball dirigit pel professor Juan Fernando Ródenas.

En aquest treball Carlos Gozalvo presentava la possibilitat d'aprofitar les estructures existents de la Central Nuclear Vandellòs 1 en desmantellament per a instal·lar-hi un centre de protonteràpia.

En aquella jornada que portava per títol "Espais industrials, espais de futur", els assistents vam poder escoltar per primera vegada el projecte i, a partir d'aquest moment, va començar un llarg periple que ens ha portat fins aquí.

Però que esperem que no acabi aquí.

Entre els assistents a aquella jornada hi havia el Director Territorial de Treball, Afers Socials i Famílies, Francesc Tarragona que, immediatament ens va posar en contacte amb el seu homònim de Salut al Camp de Tarragona el Dr. Roger Pla.

Gràcies a la seva intervenció, al cap de poques setmanes vam poder comptar amb el suport de dues persones amb les que hem format un equip per explicar de la millor manera que hem sabut el projecte.

Em refereixo a Josep Maria Sabaté, director del Servei Català de Salut (2006-2010) i a Manel Artigues, cap de Física Mèdica de l'Hospital de Sant Joan de Reus.

Des d'aquell moment, es va intentar adaptar el projecte arquitectònic amb la realitat de la instal·lació de l'antiga central i també ens vam posar en contacte amb una empresa multinacional belga subministradora de la meitat dels equips instal·lats a Europa, l'empresa *Ion Beam Application* (IBA).

Aquesta empresa ens va facilitar la realització d'una visita de contrast a Trento l'abril de 2018, on funciona un centre d'aquestes característiques gràcies a una *joint venture* amb una empresa immobiliària i d'acord amb la comunitat autònoma.

Aprofito per subratllar que aquestes visites organitzades per la Mancomunitat són obertes i sempre compten amb la presència de responsables polítics, tècnics i representants del sector privat d'aquests municipis.

Des d'aleshores, aquest petit equip hem presentat el projecte a totes aquelles administracions, persones i institucions que enteníem que podien col·laborar a fer possible la realització del mateix.

Així hem presentat el projecte a la propietat de la instal·lació, l'Associació Nuclear Ascó Vandellòs (ANAV) i sobretot a ENRESA. Aquesta empresa pública és la responsable de portar a terme el desmantellament de la planta. Desmantellament que va tenir una primera fase entre 1998-2003 i que des d'aleshores fins a 2028 es troba en fase 2, en que els residus de la instal·lació van perdent latència progressivament.

La principal línia d'actuació ha estat fer possible la compatibilitat del projecte amb el desmantellament i per fer-ho possible, així s'ha explicat a la pròpia ENRESA, com al CIEMAT (Centro de Investigaciones Energéticas, Medioambientales y Tecnológicas) o al Consejo de Seguridad Nuclear (CSN).

Aquest projecte l'hem entès des del primer moment com un projecte estratègic supracomunitari i, per aquesta raó, hem intentat que l'administració de l'Estat el conegués i el liderés. Amb aquesta finalitat s'ha tramés a la Delegació del Govern i les subdelegacions, i s'ha arribat als ministres de Sanitat, al ministeri d'Indústria o a l'Institut Carlos III, màxim responsable de la recerca mèdica de l'Estat.

Això no obstant, sabem que el principal escull el tenim amb el Ministeri de la Transició Ecològica que és el responsable últim d'ENRESA.

Des del Ministeri de Sanitat sempre se'ns ha dit que les competències sanitàries són de la Generalitat i, per aquest motiu, cal anar de la mà del Departament de Salut amb qui també ens hem reunit les vegades que ha fet falta.

D'igual manera, hem fet arribar la resposta a d'altres departaments de la Generalitat com Economia, Universitats o Treball. A més de presentar-lo als responsables de l'Institut Català d'Oncologia (ICO) i del Servei Català de Salut.

Val a dir que aquest procés ha estat especialment llarg a causa de que aquest ha estat un període de canvis polítics constants en aquestes administracions. Aquesta manca d'estabilitat institucional ens ha fet allargar en excés aquesta presentació pública.

Vull agrair també l'atenció que hem rebut per part de la comunitat universitària, l'hospital Sant Joan i alguns grups polítics del Parlament i del Congrés, així com a altres persones que han contribuït a difondre i explicar el projecte a qui han considerat que podien influir en la realització del mateix.

Tanmateix, avui us hem convocat amb un doble motiu.

D'una banda per a que conegueu el projecte, però sobretot perquè ens ajudeu a difondre'l i fer-lo arribar fins on pugueu influir per aconseguir la viabilitat del mateix en benefici de la sanitat pública.

És obvi que el projecte representa una oportunitat per al territori en sentit ampli, no només per als municipis de la Mancomunitat, sinó per a tot el Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre.

De manera que uns espais que han contribuït a enriquir el conjunt del país i de l'Estat mitjançant la producció d'energia elèctrica d'origen nuclear, ara amb aquest projecte es pretén revertir la situació convertint-lo en un centre de salut i de recerca de primera línia inexistent en l'actualitat.

Una inversió amb la que contribuir al benestar futur d'un ampli territori de l'Estat, el que coneixem com l'arc Mediterrani.

I amb aquesta proposta ho podem fer. Per què?:

- És un projecte pioner a l'Estat,
- És una proposta transformadora del territori i que ens trauria l'estigma que aquestes instal·lacions i aquests municipis hem portat durant moltes dècades,
- És una oportunitat per al desenvolupament medico-sanitari i econòmic en general, fonamentat en la recerca i pràctica sanitària pública d'una tècnica capdavantera.

I, ara que falta:

- Pla Actuació: un acord que permeti la construcció d'un centre de salut i recerca, que porta implícit un estalvi econòmic en tant que hi ha unes estructures industrials que es poden mantenir,
- Valoritzar un projecte que faciliti el reequilibri territorial, passant d'una producció industrial i de generació de residus cap a un centre de salut d'origen nuclear
- Reclamar la implicació de les administracions superiors:
 - o Estat, a través del Ministeri de la Transició Ecològica que autoritzi i lideri el projecte,
 - o Generalitat, que se'n faci càrrec de la gestió a través del Departament de Salut
 - o Facilitar la participació de la iniciativa privada

Finalment, entenem aquest projecte com un model replicable i compatible amb altres centres de protonteràpia que puguin haver en el futur, tant a Catalunya com a l'Estat.